

НАПРЯМ 5. РОЗВИТОК ТУРИЗМУ ТА ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-444-6-22>

Борачук Л. Д.,

викладач

*ВСП «Вінницький фаховий коледж
Національного університету харчових технологій»
м. Вінниця, Україна*

Борачук О. А.,

викладач

*ВСП «Вінницький фаховий коледж
Національного університету харчових технологій»
м. Вінниця, Україна*

НОВІ ШЛЯХИ У РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ВІННИЦІ – РУХ ДО МАЙБУТНЬОГО, НЕ ДИВЛЯЧИСЬ НА ОБСТАВИНИ

В часи нашого сьогодення, здавалося б, не до туризму. Але останній рік засвідчив, що перший шок у громадян пройшов, і однією із потреб в процесі адаптації до нових умов, виявилась потреба у позитивних емоціях та відпочинку, отримати які можна і, в тому числі, завдяки туризму. Особливо це почало стосуватися внутрішнього туризму, як в межах України (в основному на захід), так і локального туризму персонального місця проживання. Такий туризм потребує менше коштів, але душевний стан врівноважить не гірше закордонних поїздок.

Вінницька міська рада вдало зорієнтувалась в ситуації і продовжила працювати та адаптовуватись в нових реаліях, зокрема і в питаннях розвитку міської туристичної інфраструктури.

Значна кількість внутрішньо переміщених осіб, яка оселилась у Вінниці, була залучена у ознайомлення із історією Вінниці, її культурними, туристичними, гастрономічними, та іншими родзинками. Так, з настанням сприятливих умов для ведення пішохідних екскурсій у воєнний час протягом травня-червня 2022 року департаментом та КП «Офіс туризму Вінниці» проведений цикл з 14 ознайомчих прогулянок для переселенців «Пізнай Вінницю». Спільно з музейниками міста проведений цикл із 7 історичних та краєзнавчих лекцій для внутрішньо

переміщених осіб «Вінниця в деталях» про культурні особливості міста і регіону. Влітку 2022 року реалізований проєкт «Вінниця починається з мрії»: для малечі з Маріуполя були влаштовані дві трамвайні екскурсії. Під час них учасники дізналися про історію вінницького трамвая, яка розпочалася понад 108 років тому, а сьогодні є однією з візитівок Міста ідей [1, с. 4].

У намаганні урізноманітнити туристичні маршрути були опрацьовані нові шляхи:

1) гастрономічний – програмою розвитку туризму Вінницької міської територіальної громади на 2021–2023 роки передбачалися заходи, направлені на розвиток і популяризацію подільської кухні. У 2021 році вінницькими закладами запроваджено новий гастросимвол Вінниці – вишню. На основі цієї ягоди сформовано 30 унікальних страв з вишнею, частина з яких стали постійними у меню закладів: борщ, вареники, бургер, піца, хінкалі, м'ясо та ін. КП «Офіс туризму Вінниці» започатковано ексклюзивний проєкт гастрономічних турів «Смачна Вінниччина» (з дегустацією страв) за трьома маршрутами: єврейським, молдовським та польським. У травні 2023 року у Вінниці вперше пройшли дні винної культури Vynnytsia Wine Days, які відвідали 1500 гостей. Vynnytsia Wine Days народилися у колаборації двох історично пов'язаних і близьких міст – Вінниці та Одеси. А головною метою організатори визначили популяризацію бренду «українське вино» та просування Поділля як перспективного регіону для гастрономічного туризму. За чотири дні відбулися: 2 міжнародні конференції, дегустаційний конкурс, презентації видань, туристичні активності, кінопоказ, виставка дегустація кращих виробників українських вин, фотовиставка. Частина заходів були благодійними [1, с. 5].

Сюди ж можна додати і тематичні історичні фуд-заклади, які теж є родзинкою Вінниці, як от ресторація «Кінь у протигазі» чи кафе-музей «Пан Заваркін та сини»;

2) історичний – у 2021 році спільно з Барською міською радою реалізовано проєкт «Camino Podolico: Подільський шлях святого Якова», що мав на меті створення культурного маршруту з Вінниці до Кам'яця-Подільського за аналогією до відомого європейського маршруту Camino de Santiago – паломницької дороги, що веде до могили апостола Якова в іспанському місті Сантьяго-де-Компостела. На даний час проєкт поєднує 13 населених пунктів Вінниччини та Хмельниччини. Нові ексклюзивні екскурсії «Історія Ірохольських на Поділлі» від гідеси Тетяни Рибак, «Грецькі мотиви Вінниці» від Оксани Роздорожнюк та дві прем'єрні екскурсії від обласного краєзнавчого музею: «Вінницькі Мури: погляд крізь віки» і «Фортифікаційні споруди Вінниці» [1, с. 7–8];

3) екологічний – у 2021 році проведено еко-фестиваль ДЛІИ, на якому крім культурної програми відбувся екологічний форум за участю представників науки, бізнесу, влади, громадських організацій та медіа. Влітку 2023 року у Вінниці стартував благодійний мистецький вікенд «Ticket to the SUN», який також сфокусувався на впровадженні принципів Зеленого курсу [1, с. 7].

В кінці вересня 2024 року відкрито екологічний маршрут «Стежка Коцюбинського», у співпраці з викладачами природничо-географічного факультету ВДПУ;

4) культурно-мистецький – 2022 року музеї Вінниці спільно з департаментом маркетингу міста та туризму створили три унікальні заходи нового формату. Першим став проєкт «Тони й напівтони мистецького спадку Грохольських» в обласному художньому музеї. Там лунали українські пісні з записів Софії Грохольської та авторські композиції Назарія Давидовського й гурту Jazz Atmosphere з Оксаною Славною. У красзнавчому музеї відбулися театралізовані екскурсії «Тіні (не)забутих предків». А в музеї М. Коцюбинського представили site-specific проєкт «Intermezzo». Вінницькі актори влаштували в саду класика незабутній перформанс, де читали новелу класика під музичний супровід піаніста. У вересні 2023 року на території Національного музею-садиби М.І. Пирогова пройшов другий «Пироговський пікнік». Подія зібрала понад 700 відвідувачів, а програма містила найрізноманітніші заходи: лекції, майстеркласи, презентації, ігрові активності, пленер [1, с. 6–7];

5) євроінтеграційний – у 2023 році Дні європейської спадщини у Вінниці були проведені впр'яте. З 21 по 28 вересня у місті відбулися майстер-класи з гончарства, соломоплетіння, виготовлення народної ляльки і витинанки, ексклюзивні екскурсії та виставки. 2023 року вперше Дні європейської спадщини відбулися не тільки у Вінниці, але й в одному з сіл, що входять до складу міської територіальної громади – у Щітках проведено «Етнодень», присвячений рогозоплетінню як елементу національного реєстру нематеріальної культурної спадщини [1, с. 8]. Проєкт «Camino Podolico: Подільський шлях святого Якова» теж можна віднести до цього напрямку.

З огляду на всю проведenu роботу, втрати туристичних потоків, яке відчуло місто в 2022 році, у 2023 почали загоюватись. Якщо кількість відвідувачів міста у 2022 і 2023 році не вимірювалось за зрозумілих причин, то стан розвитку туристичної залузі можна дослідити за непрямими показниками, наприклад: кількість ночівель зі сплатою турзбору за 2023 рік становила 69,2 тис, що більше у порівнянні з 2022 роком на 9,9 тис або майже на 17% (59,3 тис), тоді як у 2021 році ця цифра складала 55,7 тис; обсяг податкових надходжень від індустрії гостинності та туризму у 2023 році склав 92 581,9 тис грн, тоді як у 2022 р – 67 899,3 тис грн. Підрахунки

демонструють ріст активності і, відповідно, прибутків у 2023 році. Будемо сподіватися, що 2024 рік утримає цю тенденцію [1, с. 14–15].

Таким чином, тенденція пошуку нових ідей та їх вдала реалізація, навіть в умовах воєнного стану, цілком себе виправдовують. Місто живе, активно нагадує про себе. Туристична галузь Вінниці підтримується на високому рівні та продовжує розвиватись, створюються прекрасні умови для того, щоб у післявоєнний час, Вінниця стала однією з головних туристичних принад України. До того ж, перспектива потенційного зростання бюджетних надходжень очевидна.

Безумовно, без вливання серйозних коштів, виключно на ентузіазмі міської влади та небайдужих вінничан, зробити Вінницю одним з лідерів внутрішнього туризму, буде важко, і забере значно більше часу, але цілком можливо. Підвалини цього закладаються уже зараз, не дивлячись на воєнний стан, економічні проблеми в державі і т.д. Проте Вінниця активно розростається, в тому числі за рахунок внутрішньо переміщених осіб, і ця тенденція найблищим часом зберігатиметься. Одна зі сфер, де ці люди намагатимуться себе реалізувати – міський туризм у всіх можливих проявах. Тому розвиток цієї галузі, що отримує зараз гарний фундамент, у перспективі мирних часів може розквітнути і забезпечити Вінниці фінансові прибутки та регіональне туристичне лідерство. Адже починати подібні перегони після завершення військових дій сенсу не матиме уже ніякого.

Список використаних джерел:

1. Проект рішення «Про виконання Програми розвитку туризму Вінницької міської територіальної громади на 2021–2023 роки (зі змінами)», сайт Вінницької міської ради, Департамент маркетингу міста та туризму. URL: <https://www.vmr.gov.ua/>